

Tiesiai iš laivo

FLAG: AktivRegion Ostseeküste
Šlėzvigas-Holšteinas, Baltijos jūra, Vokietija

Projekto apžvalga

Šiame projekte naudojant pigias ir paplitusias IT technologijas sėkmingai derinama auganti šviežių ir vietinių žuvų paklausa. Projektas sukūrė tiesioginės prekybos sistemą, leidžiančią žuvų, tiekiamų iš regiono „AktivRegion Ostseeküste“ (Baltijos jūros pakrantės aktyvusis regionas), įsigyti per dinamišką interneto svetainę www.fischvomkutter.de. Iš jūros žvejai savo mobiliaisiais telefonais siunčia pranešimus į šią internetinę svetainę informuodami apie sugautas žuvis ir grįžimo laiką. Taigi klientai gali sužinoti, kur, kada ir kokios rūšies žuvų bus galima įsigyti tiesiog laive, kai jis parplauks į uostą.

Kontekstas ir pagrindiniai iššūkiai

Heikendorfo, Laboe, Šteino, Vendtorfo, Šėnbergo ir Hohvachto žuvininkystės regionai išsidėstę aplink Kylio įlanką, esančią Baltijos jūros pakrantėje, Šlėzvigo-Holšteino federacinėje žemėje. Ši FLAG yra Baltijos jūros pakrantės aktyviojo regiono „Leader LAG“ padalinys. EŽF 4 krypties uždaviniai šioje Vokietijos žemėje įgyvendinami glaudžiai bendradarbiaujant su „Leader“ vietinės veiklos grupėmis.

Bendras šio regiono gyventojų skaičius – 63 493. Pastaraisiais metais gyventojų skaičius šiek tiek išaugo, nes jis yra įsikūręs netoli žemės centro Kylio. Regiono, ypač gyvenamo regiono pakrančių bendruomenių, ekonominei plėtrai labai svarbus turizmas.

Prieš 100 metų Kylio įlankoje darbavosi apie 3 000 žvejų. Šiomis dienomis teveikia keturi žvejybos uostai ir 59 smulkios žvejybos įmonės, priklausančios Baltijos jūros pakrantės aktyviajam regionui. Be to, dėl dabartinių aplinkos ir ekonomikos aplinkybių daugelio šių objektų komercinė ateitis nėra saugi.

Aptariant FLAG integruoto vystymosi strategiją buvo akcentuotas menkas žvejų bendradarbiavimas ir ryšių struktūra bei dinamiškas ekonominis turizmo ir kulinarinio sektoriaus vystymasis.

Be to, dėl informacijos apie tiekimą ir šaldymo įrenginius stokos žlugo iniciatyva tiesiogiai prekiauti šviežiomis žuvimis. Antai rinkoje, didmeninės prekybos sektoriuje, turinčiame ribotų galimybių įvairinti rinkodaros kanalus, menkes ir plekšnes paprastai buvo galima parduoti žemomis (kartais vos 70 centų už kilogramą) ir labai nepastoviomis kainomis.

Projekto tikslai

Remdamasi situacijos analize, FLAG išsikėlė tokius tikslus:

1. pagerinti žvejų, turizmo ir gastronomijos sektoriaus specialistų ryšių struktūrą,
2. daugiau dėmesio skirti turizmo plėtrai žvejybos regione,
3. didinti apyvartą ir tiesioginę prekybą žuvimi.

Apibrėžti tokie vystymo tikslai:

- › Siekti pakrančių gyvenvietes paversti patrauklesnėmis vietiniams gyventojams ir turistams
- › Akcentuoti istorinę ir esamą žvejybos pramonės svarbą regione
- › Siekti, kad žuvis būtų parduodamos tiesiog laivuose, pristatomos klientams ir įsigyjamoms prekybos tinkle
- › Skatinti turizmo specialistų, profesionalių žvejų ir restoranų, gaminančių žuvies patiekalus, specialistų bendradarbiavimą
- › Spartinti uostų integraciją į turizmo pramonę
- › Tobulinti tiesioginės prekybos, šaldymo įrenginių ir šaldymo tinklo struktūrą

Siekiant darnos: pirminis projekto „Tiesiai iš laivo“ tikslas – tiesioginės prekybos pagrindu spartinti regiono tradicinio žvejybos verslo augimą; žuvų pirkimą paversti patirtimi; teikti informaciją apie žuvis ir žvejybos istoriją.

Trumpinti atstumus siekiant aukštesnės kokybės ir plėtoti veiklą, susijusią su aplinkosauga: įgyvendinant projektą taip pat turėtų būti siekiama sumažinti CO² dujų, iš tolimojo susisiekimo transporto priemonių patenkančių į patalpas, kuriose organizuojami aukcionai, išmetimą. Tikslinės projekto grupės – tai turistai ir išskylautojai, vykstantys iš žemės centro Kylio, regionų bei vietiniai gyventojai, norintys įsigyti vietinio sveiko, kokybiško ir skanaus maisto.

Projekto aprašymas

Pagrindinis projekto komponentas yra dinamiška interneto svetainė www.fischvomkutter.de. Ji akimirksniu teikia informaciją, ir tai yra efektyvus būdas, leidžiantis informaciją apie pasiūlą ir paklausą derinti tarp žvejų ir klientų.

Žvejai perduoda informaciją į interneto svetainę pranešimais iš darbo vietos jūroje ir nurodo, kokių rūšių žuvų jie sugavo, kur ir kada jie atplauks (GPS duomenys apie laivų grįžimo vietas pateikiami navigacinėms sistemoms – šiuos duomenis galima nemokamai atsisiųsti iš visų standartinių navigacinių sistemų apsilankius www.poisbase.com). Vartotojai gali taip pat prieiti prie šios informacijos iš išmaniųjų telefonų ir sutaupyti laiko, išvengti nereikalingos kelionės ir įsigyti žuvų už patrauklią kainą.

Be konkrečios informacijos apie žuvų produktus, interneto svetainė taip pat teikia išsamią informaciją apie regiono žvejybos pramonės istoriją, žuvų gaudymo metodus, pagautų žuvų rūšis, žvejus bei darbą, susijusį su pakrančių sauga. Ši papildoma informacija taip pat publikuojama informacinėje lentoje, tose vietose, kuriose prekiaujama žuvimis, ir informaciniuose bukletuose.

Informacinės lentos pagamintos iš tvirtų medinių ženklų ir įrengtos septyniose prieplaukose, įsikūrusiose tarp Heikendorfo ir Hohvachto. Bukletai, kuriuose teikiama informacija apie tiesioginę prekybą, platinami visuose turizmo informacijos skyriuose, žvejybos įmonėse, taip pat jų galima įsigyti iš kitų vietinių partnerių.

Projekto idėja ir jos įgyvendinimo gairės sukurtos 2009 m. Projektas buvo įgyvendinamas nuo 2010 m. pavasario iki 2011 m. pavasario. Svetainė pradėjo veikti 2011 m. sausį, o 2011 m. kovą ji buvo pristatyta spaudai ir kitai žiniasklaidai.

Pagrindiniai dalyviai

Idėja apie informacijos, susijusios su tiesiogine prekyba žuvimis pačiame regione, skelbimą informacinėse lentose, bukletuose ir dinamiškoje „Fisch vom Kutter“ interneto svetainėje kilo Uwei Sturmui bendradarbiaujant su žuvininkystės darbo grupe (vietinė žuvininkystės darbo grupė gyvavo dar prieš įsteigiant FLAG). Uwe vadovauja Probstei uosto muziejui ir atstovauja žuvininkystės darbo grupei, priklausančiai Baltijos jūros pakrantės aktyviajam regionui, šiuo metu įtrauktam į FLAG.

Uwei pavyko sukurti motyvuotų suinteresuotų šalių bei organizacijų tinklą ir jų entuziazmą panaudoti įgyvendinant projektą. Projekto dalyviai yra žvejai (kaip antai Janas ir Erikas Meyeriai, Rönnau šeima, Björnās Fischeris ir Tilo bei Dirkas Hohmannai); jūrinės organizacijos (kaip antai Vendtorfo Probstei uosto muziejus, Laboe jūrų biologinė stotis ir informacinės laivybos tarnybos, įsikūrusios Meltendorfe ir IFM-geomar Aquarium) bei vietinės valdžios institucijos (pvz., Vendtorfo savivaldybė).

Projekto rezultatai

Nors šiuo metu dar negalima visiškai įvertinti ilgalaikių projekto „Tiesiai iš laivo“ rezultatų, tačiau jau akivaizdu, kad dėl tiesioginės ir individualios prekybos kainos, palyginti su didmenine prekyba, gerokai išaugo (pvz., už menkių filė kilogramą dabar mokami 9 eurai). Manoma, kad gerokai išaugo ekonominio stabilumo rodikliai ir 11 žuvininkystės įmonių pelnas. Be to, kai kurios žvejybos įmonės, plėsdamos savo produkcijos asortimentą, kartu plėtė ir savo veiklą (pvz., žuvų rūkymas ir patiekalų gaminimas), todėl šiandien klientų skaičius yra padidėjęs 30–50 %.

Tiesioginė prekyba šviežiomis žuvimis ne tik vietiniams žvejams atveria naujus prekybos horizontus – prekyba žuvimis tampa tarsi mėgstamu užsiėmimu, skatinančiu betarpišką klientų ir gamintojų bendradarbiavimą.

Tvirtybės tapo žvejų, turizmo ir gastronomijos sektoriaus specialistų bendradarbiavimas, padaugėjo informacijos, skatinančios žuvų pramonės integraciją į regioną.

Pastaruoju metu per mėnesį svetainę aplanko apie 21 000 lankytojų. Kiekvieną dieną daugiau nei 10 svetainės puslapių lankosi vidutiniškai apie 700 naudotojų. Vykstant specialioms akcijoms, pvz., po televizijos pranešimų, per dieną svetainėje apsilanko daugiau kaip 2 500 lankytojų. Vietinės žiniasklaidos pranešimuose fiksuojama visuomenės nuomonė apie vietinės žuvininkystės pramonę, tiesioginės prekybos bei interneto svetainės galimybes (žr. toliau).

Pagrindiniai šių pozityvių rezultatų gavėjai yra žvejai, prekiaujantys tiesiogiai iš laivų. Be to, tiesioginė prekyba žuvimis padeda tausoti aplinką (mažinamas CO² dujų išmetimas), o vartotojai (vietos gyventojai, gastronomijos sektoriaus atstovai, turistai) šitaip gali už prieinamą kainą įsigyti šviežių vietinių produktų.

Kaip įveikti kliūtis: pagrindinės pamokos

Kliūtys susijusios su administraciniu finansavimo pagal EŽF 4 kryptį įgyvendinimu. Žvejų nuomone, praėjo nemažas laiko tarpas, kol buvo patenkinti finansavimo reikalavimai, pvz., siekiant patvirtinti FLAG ir jo vystymosi strategiją. Antra, ne visos su projekto veikla susijusios savivaldybės laikomos žvejybinio regiono dalimi, t. y. vietovėmis, atitinkančiomis jų finansavimo reikalavimus. Problemas spręsti padėjo lanksti administracijos pozicija ir efektyvus jos palaikymas. Be to, šio projekto įgyvendinimas buvo koordinuojamas pagal savanoriškumo principą, kuriam būdingi nuolatiniai iššūkiai.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti projektą „Tiesiai iš laivo“ labai svarbūs šie veiksniai:

- ▶ Inovacinė projekto idėja ir techninis įgyvendinimas naudojant interneto svetainės galimybes
- ▶ Pagrindinių dalyvių įsipareigojimai ir realūs įgaliojimai bei bendradarbiavimas ir ryšių palaikymas su kitais dalyviais
- ▶ Profesionalus viešųjų ryšių darbas ir bendravimas bei autentiškas žvejų veiklos pristatymas

Ateities perspektyvos

2011 m. kovą visi Šlėzvingo-Holšteino žemės žvejybos regionai nusprendė sukurti bendrą svetainę „Netzwerk Ostseefischerei und Nordseefischerei“ (Baltijos ir Šiaurės jūrų žvejų tinklas), padėsiančią skleisti patirtį į kitus regionus.

Siekiant patenkinti didėjančią žuvų, sugaunamų laikantis aplinkosaugai keliamų reikalavimų (negaudyti jūrų žinduolių ir paukščių), ir parduodamų už prieinamą kainą, paklausą, buvo kuriami planai, pagrįsti alternatyviais žuvų gaudymo metodais bei sertifikavimu, atitinkančiu aplinkosaugos keliamus reikalavimus žuvininkystei.

Projektui įgyvendinti buvo numatytas ilgesnis laikotarpis, tačiau ES lėšomis finansuojamas tik pradinis projekto etapas. Svetainę www.fischvomkutter.de tvarkys suinteresuotų šalių pagrindu sukurta „Tiesiai iš laivo“ grupė, pagrįsta motyvuotų savanorių veikla bei protingu išlaidų tvarkymu.

Perkeliamumas

Projektas gali būti taikomas kitiems pakrančių regionams, atitinkantiems reikalavimus, susijusius su tiesioginiu žuvų produktų pardavimu. Tai reiškia, kad regionas turi atitikti vietinius teisės aktus, susijusius su tiesiogine prekyba (atitikti maisto saugos ir kontrolės reikalavimus), turėti tinkamas prielaukas ir klientus (turistai, pirkėjai ir pan.). Techninės projekto dalies įgyvendinimas, t. y. internetinės svetainės ir SMS sistemos galimybių panaudojimas – savaime suprantamas dalykas.

Išlaidos ir finansavimas

Bendros projekto išlaidos: apie 20 000 eurų

- › Bendros reikalavimus atitinkančios išlaidos: €15 426
- › Viešasis finansinis įnašas: €8 484
- › Finansavimo koeficientas: 55 % reikalavimus atitinkančių išlaidų

Hohwacho, Šenbergo, Vendtorfo, Šteino, Laboe ir Heikendorfo savivaldybės prie bendro finansavimo prisidėjo pro rata įnašu, pagrįstu vietinėmis išlaidomis.

Projekto įgyvendinimas buvo koordinuojamas, o medžiaga, skirta informacinėms lentoms, buvo rengiama remiantis Probstei uosto muziejaus darbuotojų savanoriškumo principu.

Projekto informacija

Pavadinimas: Tiesiai iš laivo

Trukmė: vieni metai (2011 m. pavasaris– 2012 m. pavasaris)

Problemos nagrinėjimo data: 2011 m. gegužė

Projekto vykdytojas

AktivRegion Ostseeküste FLAG

p. Uwe Sturm, FLAG vadybininkas

Projekto svetainė: www.fischvomkutter.de

c/o Museumshafen Probstei, Ellernbrook, 24235 Stein

Tel. +49 4343 4211630, mobilusis +49 160 967 16899

post@museumshafen-probstei.de

FLAG duomenys

www.aktivregion-ostseekueste.de

Redaktorius: Europos Komisijos Jūrų reikalų ir žuvininkystės direktorato generalinis direktorius.

Garantijų atsisakymas: nors Žuvininkystės ir jūrų reikalų generalinis direktoratas atsako už šio dokumento parengimą, jis neatsako už jo turinį ir negarantuoja duomenų tikslumo.